

Lantos Ferenc (1929–2014) állandó kiállítása

darabból álló életműből úgy kellett válogatni, hogy a viszonylag kis alapterületen, hét lakószobányi térben, a látogatók átfogó képet kapjanak munkásságáról.

Az elmúlt évtizedek alatt nagyon sok kiállítást rendeztem Lantos Ferencnek, több katalógusának, könyvének voltam szerkesztője, grafikai tervezője, így jól ismertem műveit. Tulajdonában szinte minden korszakából voltak rajzok, grafikák, festmények, egészen a legutolsó időkig. Kivéve a hatvanas évek elején készült olajfestményeket, valamint néhány nagy méretű későbbi festményt, melyek a pécsi Modern Magyar Képtár tulajdonát képezték. Kézenfekvő volt, hogy ezeket a múzeumtól kölcsönkérjük, annál is inkább könnyű volt ez a lépés, mert közben az intézmény szervezetileg a városhoz került.

A kiállítási tér két különálló, egymással kapcsolatban nem lévő terem. A bal oldali négy teremben az ötvenes évek végétől a kilencvenes évek végéig tartó időszakból vannak kis méretű festmények, rajzok, tem-

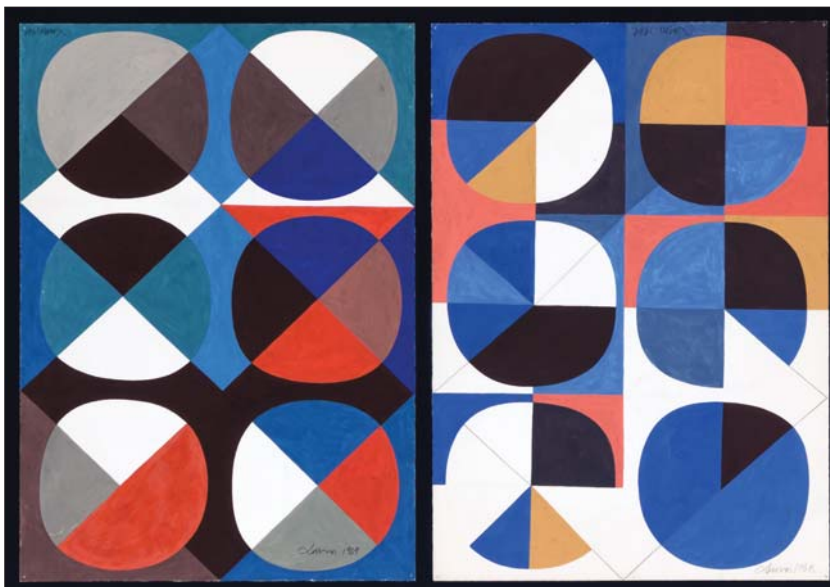
Lantos Ferenc:
Zománckompozíció II.
(Kék himnusz) /
Ferenc Lantos:
Enamel Composition, II
(Blue Hymn)
[1968] *zománcozott*
vaslemez / enameled
iron plate
[135x180 cm]

2013. december 13-án, Pécsen, a Janus Pannonius Múzeum gondozásában lévő Király utcai Vasváry-házban, Lantos Ferenc jelenlétében nyílt meg hatalmas életművének egy részéből rendezett állandó kiállítása.

A megnyitás előzményeihez tartozik, hogy Páva Zsolt, Pécs polgármestere 2009-től rendszeresen látogatta az akkor már Balatonberényben élő Kossuth-díjas művészt. Lantos Ferenc mindig megemlítette, hogy pécsi polgárnak tartja magát, többször elmondta, hogy műveiből egy jelentős válogatást szeretne Pécsnek adni, hangsúlyozva, hogy nem intézménynek, múzeumnak vagy képtárnak, hanem a városnak – az ott élőknek –, ahová született, és ahol életének nagy részét tevékeny munkával töltötte. Az elhatározást tett követte, az önkormányzat biztosította a helyszínt, a válogatással és a rendezéssel, a művész kérésére, engem bíztak meg.

A feladat nem volt egyszerű. Az óriási, több ezer

Lantos Ferenc:
Képterv I-II. /
Ferenc Lantos:
Picture Design, I-II
 [1969] *papír, tempera,*
egyenként 43x30,5
cm / paper, tempera,
43x30,5 cm each

perák, grafikák, kollázsok, a jobb oldali három teremben a nagy méretű olaj- és akrilfestmények, míg a hozzájuk tartozó folyosóra azok a színes vázlatok kerültek, amelyek a belül látható festményekhez készültek.

Egy-egy terem markánsan kijelöli a különböző problémák Lantos általi felvetését és megoldását.

A kezdeti, martynos festmények után hamar rátalál azokra a négyzet-kör motívumokra, amelyek elforgatása, interferenciája során alakít ki olyan szerkezeteket, melyek számtalan variációra adnak lehetőséget. A pozitív-negatív kitöltések szilárd rendszerét sok esetben laza gesztusokkal, természeti élményeket beleépítő motívumokkal oldja, gazdagítja.

Ha valaki ezeket a termeket szisztematikusan végignézi, kirajzolódhat előtte egy következetes gondolkodás, ezen kívül olyan vizuális élményben lesz része, amelyre a magyar művészetben nem sok példát találunk.

Lantos Ferenc 2014. december 20-án elhunyt. Páva Zsolt még a művész életében ígéretet tett arra, hogy az állandó kiállítás anyagát egy magyar-angol nyelvű könyvben megjelenteti. A könyvbemutató 2015. június 12-én volt. A 104 oldalas, keménytáblás nyomtatvány

tartalmazza a polgármester előszavát, a legfontosabb életrajzi adatokat, Lantos 123 darabos adományának reprodukcióit, a kiállított múzeumi tulajdonú művekkel együtt. Külön érdekessége, hogy egy-egy oldalpárban látható a megnyitóról készült fotósorozat, valamint a tárlat enteriőrfotói. Ezek a dokumentumfelvételek már most, két év elteltével is nagyon figyelemfelkeltőek, tíz vagy több év múlva még érdekesebbek lesznek. Gondoljunk csak arra, hogy milyen érdeklődéssel nézzük a régi, több évtizeddel ezelőtti, vagy a még korábban készült kiállítási fotókat. Arról nem is beszélve, hogy a művek azonosításához, feloldozásukhoz is jó támpontot adnak.

Lantos Ferenc életének – alkotómunkája mellett – legfontosabb része volt művészetpedagógiai munkássága.

1959-ben létrehozta a pécsi Erkel Ferenc Zenei Gimnázium képzőművészeti tagozatát, majd tanított az ebből megalapított Pécsi Művészeti Gimnáziumban, illetve Pécsi Művészeti Szakközépiskolában. 1973-tól a pécsi Pollack Mihály Műszaki Főiskola tanára, az Épülettervezési Tanszéken szín-, forma- és térismeretet oktatott. 1994-től a Janus Pannonius Tudományegyetem (ma Pécsi Tudományegyetem, PTE) Művészeti Intézetében komplex művészeti szemináriumot indított, majd a megalakuló Művészeti Karon a Festészet Tanszék tudományos főmunkatársa, később a PTE Művészeti Kar Vizuális Művészeti Intézet Festészet Tanszékének osztályvezető tanára volt 2003. december 31-ig.

A pécsi szabad képzőművészeti képzés vezető személyisége. A hatvanas évektől kezdve szakköröket vezetett a pécsi művelődési házakban, a Doktor Sándor Művelődési Központban. 1968-ban létrehozta a Pécsi Műhely nevű képzőművészeti csoportot, majd a Pécsi Vizuális Műhely vezetője volt. 1982-től a pécsi Apáczai Nevelési Központ (ANK) és Művelődési Ház vizuális műhelyeinek irányítója. 1985-ben (Apagyi Máriával együtt) megszervezte az Apáczai Központ Művészeti Iskoláját, majd 1992-ben az ANK Martyn Ferenc Művészeti Szabadiskoláját, melynek vizuális tagozatát vezette.

1968-tól kezdve Apagyi Máriával közösen dolgozta ki – elméletben és gyakorlatban – az interdiszcipliná-

ris összefüggésekre épülő integratív (zenei és vizuális) oktatás modelljét.

1972 és 1977 között a pécsi múzeum támogatásával, *Természet-látás-alkotás* címmel, öt egységből álló (*Bevezetés – Szerkezet – Szín – Tér – Analógiák*) didaktikai kiállítássorozatot állított össze, amely a vizuális nyelv interdiszciplináris rendszerezésének első hazai eredményeit mutatta be. A tudomány és a művészeti ágak közös problémáinak megfigyelésével alapozta meg a rendszerelvű gondolkodását, melyben az improvizációnak is nagy teret hagyott.

Ő nem művészeket nevelt elsősorban, hanem a művészetekhez értő, azokat szerető, azokról beszélni tudó embereket. Ennek ellenére impozáns azoknak a névsora, akik az ő tanítása, szemlélete, gondolkodása, ismeretátadása, iránymutatása segítségével művészeké váltak.

Bár az állandó kiállításon nem szerepelnek ilyen művei, de az alkalmazott művészetek területén is alkotott érdekes, további figyelemre érdemes munkákat. 1967 és 1976 között a Bonyhádi Zománcgyárban több héten keresztül először organikus motívumokat tartalmazó lapokat készített, majd képzőművészeti kutatómunkája eredményeit felhasználva, nagy variá-

ciós lehetőségeket magában hordozó elemrendszerekből épített zománccfalakat, melyek a különböző középületek külső és belső falain kerültek elhelyezésre.

1970-ben a Mohácsi Farostlemezgyár technológiáját felhasználva a sötét és a világos ellentétén alapuló, 150 négyzetméteres mobil faburkolatot épített (Juhász Gyula Klub, Komló), majd a Pécsi Ipari Vásáron, a Köztársaság téren is álltak nagyméretű farost intarziái.

E két anyag segítségével, újszerű alkalmazásával kijelölt egy utat, amely még tartalmazhat lehetőségeket.

A Lantos Ferenc állandó kiállításának műveit tartalmazó könyv jó kiindulópontja lehet az érdeklődés felkeltésének, érdemes alaposabban tájékozódni arról, hogy mennyire fontos alkotója, tanára volt a kortárs magyar művészetnek.

PINCZEHELYI SÁNDOR
képzőművész

(*Lantos Ferenc (1929–2014) állandó kiállítása / Ferenc Lantos (1929–2014). Permanent exhibition. Szerkesztette Pinczehelyi Sándor. Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata, Pécs, 2015, 104 p.*)

A tárgyfotókat a könyvből válogattuk.

Lantos Ferenc állandó kiállítása (részlet) / Permanent exhibition of Ferenc Lantos (exhibition view)

Janus Pannonius Múzeum – Vasváry-ház, Pécs, 2013.

december 13-tól /

Janus Pannonius Museum – Vasváry House, Pécs, opened on 13 December 2013